

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Confessionibus Ritè ac fructuosè excipiendis Doctrinas
tam generales, quàm speciales ad varios Hominum Status
accomodatas complectens**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. XIV. Quid in generalibus Confessionibus sit observandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49251)

pei scrupulos in memoriam redactis, nec posse illos curari, nisi se alteri submittant,

§. II.

Quid in Generalibus Confessionibus sit observandum?

Qu. 1. *Quid, & quotuplex sit Confessio Generalis?* Resp. 1. Per Confessionem generalem hoc loco nihil aliud intelligi, quam repetitam sui ipsius accusationem de peccatis jam semel in Sacramento pœnitentiæ explicatis factam. Resp. 2. Hanc confessionem rectè ab aliquibus in obligatoriam seu necessariam & spontaneam, seu non necessariam dividi. Obligatoria est, quæ ob defectum essentialem in præcedentibus confessionibus commissum facienda. Spontanea est, quæ ad majorem animæ profectum ac solatium sponte peragitur, & iterum subdividi potest in eam, quæ ab uno vel pluribus annis fieri solet; & eam, in qua peccata per totam præcedentem vitam commissa explicantur.

Qu. 2. *Quando Confessio generalis obligatoria facienda sit?* Resp. in sequentibus casibus. 1. Quando Confessiones particulares sua integritate caruerunt, omisso in iis aliquo peccato mortali, sive ex verecundia, sive ex ignorantia affectata, sive ex defectu mortaliter culpabili conscientia non satis examinata. 2. Quando illis dolor sincerus & serius aut propositum emendationis, & occasiones vitandi, aut, si necesse sit, illata damna reparandi defuit. 3. Quando Confessiones particulares factæ fuerunt Sacerdoti, in quo neque Jurisdictio, neque sufficiens facultas aut intentio absolventi fuit. Extra hos casus neque Christus, neque Ecclesia quemquam obstrinxit, ut idem peccatum iteratò subjiceretur, cum peccatum semel in confessione explicatum, & per legitimam absolutionem dimissum, penitus abolitum sit, nec salutem impediat, atque ad eam confessionem ulteriore non indigeat.

Qu. 3. *An non etiam repetitionem peccatorum imperare debeat Confessarius, si non meminerit ampliùs distinctè peccatorum aut numeri in confessione explicati?* Resp. non esse necessariam distinctam memoriam (quis enim in confessione per multas horas aut dies facta hanc sibi polliceri possit?) sed sufficere confusam notitiam statûs pœnitentis, quæ in eo consistit, ut

saltem aliquantulum meminert, plura diversæ speciei peccata mortalia à Pœnitente fuisse commissa, eaque in numero satis frequenti esse patrata; hæc enim memoriã stante jam sufficienter judicare potest Confessarius, hunc esse graviozem Peccatorem, quàm alios, adeoque majori etiam Pœnitentia dignum.

Qu. 4. *Quid facere debeat Confessarius, si se vel somnolentiã, vel distractione animi abreptum, aut ob subtilem nimis vocem Pœnitentis advertit, nec confusam etiam peccatorum explicatorum cognitionem habere?* R. in tali casu eum per paucas interrogationes de gravioribus speciebus peccatorum, si id commodè fieri poterit, sibi denuò revocare debere in memoriã peccata à Pœnitente in confessione exposita. Quòd si aliqua certò mortalia prorsus non intellexerit, vel aliquas interrogationes, quæ sibi necessariae videbantur, omisit, præcipuè in longis confessionibus, tum ita se gerere debet, ne onus Pœnitentis nimis grave efficiat, atque adeò ipsam etiam confessionem odiosam reddat; quam ob causam frequenter excusari poterit ab integritate materiali exactè procuranda, cum enim Christus Dominus in hoc SS. tribunali Judices constituerit homines, nec pro tanta multitudine ac varietate Judicum, quam exigebat multitudo Pœnitentium, summam diligentiam exigere debuerit, hoc ipso normam hujus judicii humanæ conditioni ac fragilitati accommodare voluisse videtur.

Qu. 5. *Quid facere debeat Confessarius, si reperiat Pœnitentem in præteritis confessionibus minus integrè confessum fuisse, sive ex propria, sive ex aliorum Confessariorum incuria, v. g. non exprimendo numerum, aut speciem mutantes circumstantias?* R. Pellizarius c. 10. tr. de mon. n. 197. Si Pœnitens sit prudens & vivacioris ingenii, ita ut credi probabiliter possit, ipsum præmissis diligentiori examine exactius confessurum esse propria peccata, ac suppleturum defectus commissos in præcedentibus confessionibus, tum Confessarius illum dimittere debet, ut propriam conscientiam discutiat rediturus ad confessionem faciendam, si absque infamiæ aut scandalali periculo absolvi queat; secus enim à peccatis explicatis directè, indirectè verò ab aliis distinctè non explicatis solvendus, & ut reliqua alio tempore post accuratum examina

confiteatur, monendus esset. R. 2. Si rudioris & hebetioris sit ingenii, ita, ut post plura examina non melius peccata sua agniturus credatur, quam si statim à Confessario interrogetur, tunc communiter non debet dimitti, sed statim examinari. Quam doctrinam confirmans Laym. l. 5. tr. 6. c. 9. n. 4. ait: *Interdum si appareat magna hominis ruditas, Confessarius contentus esse potest enarratione peccatorum à proxima confessione factorum, præcedentium autem rudi aliqua cognitione, præsertim si aliorum præsentium copia adsit; quandoquidem rudis ille propter oblivionis ignorantiam non crassam capax est absolutionis, ut pono, ad perfectiorem autem dispositionem hinc & nunc facile adduci non potest.* Sed & doctrina Fagundez de præc. Eccl. 2. l. 1. c. 4. bene notanda est, dum sic loquitur: *Rustici homines, qui agresti modo confitentur sine numero ac diligentia, cogendi non sunt repetere confessiones indoctis Parochis factas; cum enim bona fide confiteantur, & uniformem vitam rationem habeant, statim ex confessione unius anni conicit prudens Confessarius, quantum reliquis annis peccarint, & quem numerum peccatorum commiserint.*

Qu. 6. *An, si Pœnitens omisit aliquod peccatum explicare, in confessione, & interea multas alias confessiones bona fide fecit, in quibus nihil illi incidit de hoc peccato exponendo, teneatur postea omnes repetere?* R. negativè cum Pelliz. in tr. de Monial. c. 10. n. 206. & Joanne de Lugo ib. cit. quia, cum supponatur Pœnitens non recordari sacrilegii commissi, aut obligationis suæ ad repetendum illud peccatum, omnes intermediæ confessiones validæ fuerunt.

Qu. 7. *An, si Pœnitens aliquod peccatum ut dubium confessus est, debeat illud denuo confiteri, si certò à se commissum deprehendit?* R. ita quidem sentire communiter Authores; verùm quia contrariam sententiam tenent Arriag. d. 31. Antonius à S. Spiritu, Vidal. Caramuel, Tancredo, Merolla, Leander, & plures alij RR. eandemque valde probabilem reputant Tambur. in meth. confess. l. 2. c. 1. n. 24. Pellizar. c. 10. n. 198. C. Lugo d. 16. s. 2. §. 4. n. 92. potest Pœnitens hanc sententiam sequi, licet contrariam ut communiorem sequendo rectius faciat.

Qu. 8. *An, & quibus generalis confessio spontanea sit suadenda?* R. 1. De hac confessione bene imprimis observandum esse

esse, quod P. Paulus Barry in Hagioph. 2. diei dissertat. matur. prudenter advertit, dum ait. reperiri nonnullos Confessarios, qui auditâ semel iterumque aliquâ personâ statim hâc illi mentem injiciunt, aut Zelo supervacaneo, & imprudenti, aut specie imbibendæ notitiæ melioris, ut commodius animas regant, aut aliis de causis, quas ipsi quidem sciunt, sed DEUS non approbat. Si tales Pœnitenti occurrant, non moveri debere, sed gratias pro labore, quem impensum vellent, habendas. Alias verò animas sic constitutas esse, ut quotannis, si earum arbitrio res permitteretur, duodecim confessiones generales facerent, aut certè quoties novum Confessarium nascuntur, sive ex tacita quadam & occulta complacencia vitæ præteritæ, sive ex scrupulis conscientie semper anxie, & neque per centum confessiones generales pacandæ. Et has quoque non sequendas, rectè cit. Author advertit, sed eos potius, qui confessionem à tota vita non faciunt, nisi vel ratio Congregationis, aut Religiosi Statûs initi, vel specialis quidam internus instinctus, vel tempus aliquod speciale, v.g. singulare Jubilæum, aut fatalis morbus id requirat. Postea verò ubi semel ejusmodi generalẽ confessionẽ accuratè fecerint, eorundẽ peccatorũ memoriam deponentes, annuã vel semestrem ab ultima confessione faciunt; atque ex tali confessione fructum maximum, & ineffabilem animi lætitiã colligi quotidiana testatur experientia; certè citatus Barry aperte fatetur, se pro usu, quem earum rerum habuit, testari posse, se animas reperisse post confessionem talem tam quietas ac contentas, & in talibus vitæ melioris decretis, ut ipsi lacrymas elicerent solatii testes, tacitumque sensum ingererent, fore se felicissimum, si vel semel talem confessionem pari fructu, similibusque affectibus peragere posset. Resp. 2. Duobus potissimum generibus hominum suadendas aut permittendas non esse confessiones generales. Primum est scrupulosorum, utpote quibus ejusmodi confessio adedò non medetur, ut potius sit tormentum, periculosumque præcipitium. Alterũ genus eorum est, qui turpem & fædam inter libidines vitam traxere, nam his quoque commemoratio ac recordatio vitæ præteritæ valde periculosa est; timendum quippe, ne sub specie pietatis ac devotionis Dæmon eos in veteres impudicitias laqueos involvat, ita, ut communiter fariùs sit, ut peractâ semel

mel seriâ harum rerum confessione, non amplius meminerint, neque loquantur de illis nisi generatim & cum horrore, detestatione que, uti à movendis sordibus abstinemus.

Qu. 9. *Quid observandum specialiter sit, ut eiusmodi confessiones generales ritè ac fructuose instituantur?* Resp. sequentes doctrinas non parùm profuturas. 3. Itaque & ante omnia semper ob oculos habendus est finis, ob quem eiusmodi confessio instituitur, qui quidem triplex est potissimùm. Primus, ut, si quid in superioribus confessionibus vel circa dolorem, vel ipsam accusationem, vel propositum omissum, vel non accuratè satis peractum est, per eiusmodi confessionem compensetur. Secundus est, ut per accuratiorem eiusmodi discussionem conscientia plenior, certiorque sui ipsius, ac status animæ suæ notitia acquiratur. Tertius & præcipuus est, ut, dum universa peccata in uno quasi cumulo conspiciuntur, Pœnitens ad majorem dolorem, confusionem, satisfaciendi studium, fervorem ac amorem stimuletur, sicque & ipse cum S. Maria Magdalena advertens, tam multa peccata sibi remissa esse, incipiat diligere multum. 2. Ut ea, quæ confessionem præcedere solent, puta discussio sui, dolor, propositum emendandæ vitæ &c. cum majori accuratione ac fervore peragantur, considerandò motiva ad eiusmodi dolorem excitantia; item causas & radices peccatorum, uti & media ad eiusmodi radices evellendas conducentia, id quod commodè per secessum unius, alteriusve diei effici potest. 3. Ut ipsa sui accusatio eâ humilitate, sinceritate, integritate, ac intensione peragatur, quâ eandem perageremus, si jam nunc discedendum animæ ex corpore, ratioque totius vitæ supremo ac severo Judici reddenda foret. 4. Ut pœnitentia à Confessario imposita non tantùm cum magna humilitate, animique æquitate accipiatur, sed etiam cum pari promptitudine, fervore, ac devotione impleatur, atque ut tantò copiosior sit satisfactio, etiam spontaneæ satisfactionis opera jungantur, aut etiam satisfactionum Christi & Sanctorum ex thesauro Ecclesiæ applicatio per indulgentias obtentas impetretur. 5. Ut, ubi confessio dicto modo peracta fuerit, omnis de facta remissione sollicitudo cum magna in divinam bonitatem fiducia deponatur, & Pœnitens exemplum D. Pauli secutus, omnium, quæ retrò sunt (peccatorum maximè in confessione explicæ

plicatorum oblitus, ad anteriora (id est, novæ vitæ instituenti-
dæ studium) se convertat, & de præteritis peccatis nihil nisi
dolorem, pudorem ac fervorem, ut alibi dictum est, retineat.
Quæ omnia ut tantò accuratiùs, promptiùsque observentur,
proderit saluberrimam adhortationem S. Francisci Salesij p. 1.
Introduct. ad vitam devotam c. 19. sibi applicare, ubi sic lo-
quitur: Hoc unum porro, charissima Philothea, hic te rogo, ne
ullo inani timore turberis, aut anxieris. Scorpio, qui nos ferit,
dum ferit, venenatus est; at in oleum liquidus, præstans est ad-
versus proprium morbum & aculeum antidotum ac remedium.
Peccatum non aliter probrosum ac infame est, nisi, dum admittitur;
at in confessionem ac penitentiam iam conversum, hono-
rabile ac salutare est. Contritio quippe ac confessio tam sunt sa-
lutares, tamque bene redolentes, ut peccati turpitudinem era-
dant, & illius fœtorem tollant. Simon leprosus Mariam Magda-
lenam dicebat esse peccatricem; at non sic Salvator, nec iam de
commissis peccatis, sed tantùm de unguento, quod effundit, deque
magnitudine charitatis eius loquitur. Si verè humiles simus,
Philothea, infinitè nobis peccatum displicebit, quòd DEVS per
ipsum offendatur; at eiusdem accusatio suavis nobis erit ac in-
cunda, quòd per ipsam DEVS honoretur. Alleviamentum quod-
dam in morbo est malum, quo premeris, Medico minutim dete-
gere, & aperire. Cùm ergo ante Patrem tuum Spiritualem ve-
neris, in monte te Calvaria agere, & sub IESV Christi crucifi-
xi pedibus consistere fingito, cuius pretiosus sanguis undequaque
effluit, & exuberat, ut te ab omnibus iniquitatibus tuis emun-
det, ac lavet. Nam tametsi ipsissimus Salvatoris IESV Sanguis
non sit, est tamen sanguinis eius effusi meritum, qui Penitens
circum confessionalia abundantissimè irrigat, levat, & resper-
git. Bene igitur ac sincerè cor tuum aperi, ut sic peccata per con-
fessionem eodem egredi facias; nam quantum illa egredientur,
tantùm pretiosum passionis divina meritum illuc subingredietur,
quo benedictione id repleat.

Qu. 10. An in confessione generali explicari debeat, qua pec-
cata quis nondum confessus sit? R. ita quidem sentire Tho-
mam Hurtado & Turrianum apud Dianam p. 11. tr. 6. ref. 22.
cc. & videtur approbare ipsa praxis piorum Christianorum,
passim confessioni generali particularem peccatorum ab ulti-
ma confessione factorum explicationem præmittentium; con-
trariam

trariam tamen sententiam longè communiorem esse, ideòq; securè etiam praticari, uti expressè docent Suar. Sanch. Lugo, Bonac. Coninck & alij, quos refert, & sequitur Dicastillo d. 9. n. 147. cum enim ex una parte circumstantia illa (quòd peccatum nunquam antea explicatum sit) non mutet speciem, nec aggravet; ex altera verò parte eandem exprimere interdum sit difficile admodum Pœnitenti, merito dicitur, non esse hoc onus imponendum Pœnitenti, nisi gravis aliqua causa urgeat, qualis quidem hîc neutiquam apparet.

Qu. 11. *An saltem omnia peccata mortalia iam semel explicata in confessione necessario iterum explicari debeant in confessione generali?* R. negativè Lugo d. 16. l. 2. n. 56. & Dian. p. 3. tr. 4. re. 86. quos refert, & sequitur Jo. de Dicastillo contra Victorinum & Ledesman ib. cc. cum enim talis Pœnitens ponat omnia essentialia ad confessionem, rectè infertur, eum legitimam quoque confessionem facere, licet non omnia peccata mortalia, quæ olim jam confessus est, explicet; per hoc tamen nolo negare, Religiosos illos, qui peculiaribus statutis ad confessionem generalem annuam obligantur, non satisfacturos huic obligationi, si omnia graviora peccata ab ultima confessione generali perpetrata non explicarent, cum absque tali explanatione finis, ob quem generalis confessio à Fundatoribus præcepta est, scilicet directio, & auxilium particulare Pœnitentis obtineri non queat.

Qu. 12. *An numerus in confessione generali sollicitè inquirendus, & explicandus sit?* R. ex dictis priori quæstione satis patere, per se & virtute Sacramenti non esse obligationem ad numerum in talibus confessionibus explicandum; si enim non est obligatio ad omnia mortalia explicanda, nulla sanè apparet ratio, cur ad numerum explicandum quis obligatus censeri debeat, si eundem in prioribus confessionibus jam semel explicavit. Dixi tamen *per se*: quia Religiosis peculiari lege obligatis ad confessionem generalem omnino suadendum est, ut numerum saltem in gravioribus addant, quò melius à Confessario cognosci & dirigi possint.

Qu. 13. *An suadendum & permittendum sit, ut confessiones generales iuxta varios Catalogos, in quibus peccata enumerantur (Speculum confessionis communiter vocari solita) instituantur?* R. cum crebra experientia doceat, ex ejusmodi speculis plus

plus

plūs detrimenti & turbationis, quàm emolumentū reportatū, in communi non suadendum usum illorum, sed eorum potius praxin imitandam, qui decem præcepta Decalogi, & quinque præcepta Ecclesiæ percurrentes juxtā eorum ordinem indicant, quid cogitatione, verbo, aut opere contra eadem peccarint; uti ex subjecto Catalogo videre est, in quo pleraque ejusmodi peccata ordine paulò antè indicatō enumerantur. Itaque excutiat Pœnitens, & seipsum quærat.

Circa primum Præceptum.

1. An non in rebus fidei hæsitaverit, vel aliquem articulum omnino negaverit?
2. An non diffidentiam aliquam, aut pusillanimitatem contra bonitatem divinam admiserit?
3. An non res creatas inordinato amore profecutus sit, sicque DEUM purè, & ex toto corde non dilexerit?
4. An non adversa animo impatienti, & divinæ voluntati parùm conformato exceperit?
5. An non ob aliquod donum naturale vel supernaturale superbierit, suisque illud viribus aut conatibus adscripserit?
6. An non contra Religionem & honorem DEO debitum, res divinas aut sacras irreverenter tractârit?
7. An non preces suas cum culpabili distractione ac irreverentia peregerit?
8. An non Sacramenta sine debita præparatione, reverentia ac fructu susceperit?
9. An non in cultu & obsequio tepidus & inconstans extiterit?
10. An non in SS. Patronorum veneratione & amore remissus & inconstans fuerit?
11. An non aliquo superstitionis genere DEUM & Sanctos offenderit?
12. An non debitas DEO pro acceptis beneficiis gratias persolvere neglexerit?

Circa primum Præceptum.

13. An non DEUM vel Sanctos illius blasphemârit?
14. An non temerario quodam juramento vel perjurio DEUM offenderit?

15. An

15. An non votum aliquod DEO aut Sanctis oblatum transgressus sit?

Circa tertium Præceptum.

16. An dies Festos violaverit faciendo, vel mandando opera servilia sine debita causa?

17. An neglexerit audire Missam integram diebus Festis, vel aliis causam dederit negligendi?

18. An per notabile tempus sub Missa fuerit voluntariè aut culpabiliter distractus?

19. An debito tempore & modo jejunia observârit?

Circa quartum Præceptum.

20. An Superioribus suis, Parentibus debitam reverentiam exhibuerit?

21. An Superiorum mandata licita transgressus fuerit?

22. An de Superiorum suorum vitiis, & ordinationibus murmurârit?

Circa quintum Præceptum.

23. An Proximum suum cogitatione, id est, odio, invidiâ, suspicione vel iudicio temerario offenderit?

24. An eundem læserit verbo, hoc est, maledictione, inhonestis agnominibus, convitiis, irrisione, subsannatione, murmuratione, detractioe, mordacibus aut asperis dictis, consilio, jussione, laudatione, seminatione discordiarum.

25. An opere aliquid contra eundem admiserit, hoc est, plus æquo iratus fuerit, correxerit, percusserit, vulnerârit, mutilârit, occiderit, damnum in fortunis intulerit, inhonorârit, scandalizârit &c.

26. An domesticos suos non neglexerit, debitam sustentationem, educationem, correctionem negligendo?

27. An non immoderato cibo vel potu sibi ipsi damnura intulerit, vel omnino inebriando, usu rationis privaverit? aut alios ad ebrietatem hortando, vel cogendo, vel præcun- do incitârit?

Circa sextum Præceptum.

28. An cogitationes impuras voluntariè accersiverit, vel
Instruct. V. cum

cum morosa delectatione iisdem inhaerit? aut consensum dederit?

29. An verba lasciva cum delectatione, aut voluntate peccandi protulerit?

30. An opere ipso contra castitatem peccarit, hoc est, literis amatoriis, osculis, amplexibus, tactibus, copulâ, mollitie, aut alio vitio contra naturam?

31. An fidem conjugii servaverit?

Circa septimum Praeceptum.

32. An habuerit voluntatem determinatam accipiendi aliquid injustè, vel retinendi?

33. An actu aliquid abstulerit, & quantum?

34. An rem alienam retineat sine voluntate Domini? aut restitutionem, ad quam sub mortali obligabatur, neglexerit?

35. An emendo, vel vendendo fraudem commiserit?

36. An Usuram vel Simoniam patrârit?

37. An lusu immoderato, aut injusto peccarit?

38. An auxilio, aut alia ratione ad furtum vel rapinam cooperatus sit?

Circa octavum Praeceptum.

39. An mendacium jocosum, officiosum, vel perniciosum dixerit?

40. An promissum aliquod implere neglexerit?

41. An alteri falso corde adulatus sit?

Atque hæc sunt potiora peccata, circa quæ non ipse duntaxat Pœnitens sese examinare, sed etiam Confessarius interdum ipsum interrogare potest. Certè experienciâ crebrâ compertum est, non leve solatium Pœnitentes hausisse, si in ejusmodi confessionibus generalibus Confessarius ipsorum officium in se susceperit, & varias quæstiones formando commissorum peccatorum memoriam refricârit.

Qu. 14. An, & qua pœnitentia in confessionibus generalibus sit imponenda? R. non esse quidem obligationem per se, pœnitentiam aliquam pro his peccatis imponendi, (ne idem peccatum bis puniatur) quia tamen ordinariè aliqua nova antiquis junguntur, saltem pro his pœnitentiam aliquam leviozem imponi posse, & debere, nisi propter explicat

tionem novorum seorsim factam graviozem aliquam paenitentiam imponendam esse constaret.

Qu. 15. An, & qua adhortatio post confessiones generalès subiungenda sit? R. cùm nunquam ferè meliùs animus Pœnitentis dispositus sit ad Confessarii correptionem & adhortationem recipiendam, quàm hoc tempore, quo animus per dolorem de peccatis, amorémque ob beneficium remissionis conceptum emollitus, omnem facillè figuram, quam Confessarius imprimere voluerit, recipiet, ideo non negligendam ei esse tam præclaram occasionem, consiliâque salutaria, prout in Domino opus videbitur, opportunè & prudenter suggerenda; maximè verò conducet unum ex explicatis vitium seligere, atque ad illud debellandum tum exhortari efficaciter, tum aptis etiam mediis, armisq; Pœnitentem instruere, quem in finem si suas etiam illi preces Confessarius sponderit, non modicè sanè illum delinquitum, atque in Domino recreatum dimittet.

